

09.09.2019

Asia/21

§ 570

V 25.9.2019, Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite vuoden 1918 muistolaatasta Hietaniemen hautausmaalle

HEL 2019-002038 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sinikka Vepsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteerä, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Vepsän aloite muistolaatasta.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sinikka Vepsä ja 16 muuta valtuutettua esittävät, että kaupunki hankkii sisällissodan/kansalaissodan punaisten ja valkoisten uhrien muistolaatan Hietaniemen hautausmaalle yhteistyössä Helsingin seurakuntayhtymän kanssa. Sodan uhrien yhteistä muistolaattaa ei tiedävästi ole koko Suomessa ja yhteinen laatta kunnioittaisi itsenäisyyden juhluvuoden Yhdessä -teemaa erinomaisesti. Aloitteen tekijät katsovat, että kaupungin tulisi osoittaa määräraha muistolaatan hankkimiseen.

Aloitteesta on saatu kulttuurin ja vapaa-ajan lautakunnan lausunto. Siinä todetaan mm., että kaupunki ei sisällissodan muistovuoden toimintaohjelmassaan ollut varautunut tällaisen muistolaattahankkeeseen. Lausunnossa lainataan kaupunginmuseon aiempaa kannanottoa, jossa todetaan, että aloitteen tekijöiden ajatus on rakentava ja arvokas, mutta laatan hankkimisen ei katsota kuuluvan kaupungin tehtäviin. Muisto-

vuotta suunniteltaessa tiedostettiin, että pysyviä sisällissotaan liittyviä muistomerkkejä on pääkaupunkiseudulla jo lukuisia.

Lausunnossa todetaan edelleen, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla ei ole taloudellisia tai henkilöstöresursseja tällaisten muistolaattojen suunnittelulle ja valmistelulle. Muistolaattojen kautta muistaminen kuuluu paremminkin kansalaisyhteiskunnan eri toimijoille. Kaupunki näkee myönteisenä sen, että yhdistykset, yritykset ja muut yksityiset tahot tuottavat muistolaattoja, joissa historiallisia tapahtumia ja ihmisiä nostetaan näkyviksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Vepsän aloite muistolaatasta.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 09.04.2019 § 64

HEL 2019-002038 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei puolla aloitetta kansalaissodan punaisten ja valkoisten uhrien yhteisen muistolaatan hankkimista Hietaniemen hautausmaalle.

Lautakunta toteaa, että kyseisestä aiheesta on tehty myös kuntalaisaloite, johon on toimialan kaupunginmuseossa laadittu virkamieslausunto 17.12.2018.

Kaupunginmuseo on ao. lausunnossaan todennut, että kaupungin sisällissodan muistovuoden 1918 työryhmän laatimassa toimintaohjelmassa tällaiseen muistolaattahankkeeseen ei ole varauduttu, eikä sen katsota kuuluvan kaupungin tehtävään, vaikka aloitteen tekijöiden ajatus onkin rakentava ja arvokas.

Kaupungin muistovuoden ohjelmassa keskityttiin erityisesti asukasnäkökulmaan ja kaupunkilaisten arkeen vuoden 1918 tapahtumien aikana. Näitä olivat mm. kaupunginmuseon Vihan kevät -näytelmä Hakasalmen huvilassa, jossa eri osapuolten kokemukset nousivat esiin sekä marraskuussa muistovuoden seminaari kaupungintalolla. Myös Valtioneuvostolla on ollut oma muistovuoden ohjelmansa, joka päättyi Säätytalolla 4.12. pidettyyn seminaariin. Kaupungin osalta muistovuoden päättävä tapahtuma oli tammikuussa 2019 järjestettävä kaupunginvaltuuston juhlakokous, jonka yhteydessä julkistettiin muistovuoden pysyvin jälki, aiempaan valtuustoaloitteeseen perustunut historiatoimikunnan tuottama muistovuoden verkkosivusto integroituine karttasivuineen ja virtuaalimuistomerkki Santahaminan vankileirillä kuolleille. Tämä toteutettiin kaupunginvaltuuston tahdon ja päätöksen mukaisesti. Näihin panostuksiin kaupunki sitoutui vuotta suunniteltaessa. Muistovuoden suunnittelua tehtäessä tiedostettiin, että pysyviä sisällissotaan liittyviä muistomerkkejä on pääkaupunkiseudulla jo lukuisia. Hietaniemen laataesitys ei ollut valtuustossa esillä tuolloin.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla ei ole taloudellisia, eikä myöskään henkilöresursseja tämän tapaisten muistolaattojen suunnittelulle ja valmistelulle.

Yleisesti voi lisäksi todeta, että kaupungin määrärahoja ei enää vuosiin ole osoitettu perinteisten muistolaattojen toteuttamiseen - sen ei siis nähdä kuuluvan kaupungin toimialaan, vaan tällainen muistaminen kuuluu paremminkin kansalaisyhteiskunnan eri toimijoille. Siksi kaupunki näkee myönteisenä sen, että yksityiset tahot, yhdistykset, yritykset tms. tuottavat muistolaattoja, joissa historiallisia tapahtumia, ihmisiä ja asukkaita nostetaan näkyviksi. Yleensä muistolaattahankkeiden toteuttajina onkin viime vuosina ollutkin juuri jokin yksityinen taho, yritys tai yhdistys.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi